

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szentegyház-utca 41. szám
Telefon-szám 586.

Hirdetések jutányos árban főlvétetnek:
az „Előre” kiadóhivatalában,
Ajtai K. Albert könyvnyomdájában
(Deák Ferenc-u. 4. sz.)
és Radics Sándor könyvkereskedésében
(Szentegyház-u. 1. sz.)

ELŐRE

Megjelenik naponként, délután,
vasárnap kivételével.
...
Egy szám ára 2 fillér.
...
Előfizetés egy hónapra:
helyben (házhoz kordva) —80
vidékre (postán) 1— korona.

Főkapitány úr!

Vakmerő tollvonás volt, mikor e két szót leirtuk. Tudjuk, hogy gúnycakaj követi majd e sorokat. Önhöz fordulni nyílt levéllel Főkapitány Ur, a ki szuronyok felett rendelkezik. Önhöz, a kinek emberei, ha úgy akarja Ön, rendelkeznek az élet és halál joga felett. Épen az emberi jogok címén vetjük papirosra e pár betűt. Ön Kolozsvár város biztonságának őre, a kolozsvári rend és béke érdekében idegen munkások inportálásánál segédkezet nyújtott. Ez Önnek nemcsak joga, de kötelessége. Ha joga van Önnek már a vagygon megmentése érdekében lövetni, úgy kötelessége bár ki jogát így biztosítani. Erre nem került a sor. A morva munkások élete csendőri fedezet nélkül is biztosítva lett volna. Az, hogy miért hoztak idegen munkásokat, azt ma már mindenki tudja, kik hozatták, az is köztudomású. Mind más lapra tartozik. Ön a biztonság őre, e munkásokat az esetleges inzultusoktól megvédte. Eddigi működése jogos, de nem helyes. Ön nem képviselte a társadalom érdekét. Beszéljünk nyíltan. Ön mint kultur-ember szintén gyűlöli a hazugságot. Azt hisszük Ön még a leghevesebb harcban is a békét akarja: azért fordultunk Önhöz.

A mai társadalmat a munkás kezek tartják fenn széles Európában. S széles nyugaton a munkásság nem csak társadalmi tényező, de politikai faktor is. Hozzánk is eljutott a nyugati kultúra szele. A munkásság mozgalmát itt azonban nem siettetik, de megakadályozzák. Feltartoztatják hatalmi osztályok, csendőr és szurony... S Ön is Főkapitány Ur azokhoz szegődött, a kik a munkásság ellen vannak. Ez lehet az Ön politikai meggyőződése. Most már áthidalhatatlan úr támad Ön és munkásság közt. Ehez semmi közünk. De a mit az Ön emberei tesznek az Ön parancsából, — azt kritika tárgyává tesszük.

A kolozsvári Reményikek és Spádák nem akartak béremelést adni. Zsebükbe nem láthatunk. A munkásság sztrájkba lépett. A munkaadók részéről kizárás volt a válasz. S tizenegy hét óta nyugodtan türi a kolozsvári kőműves munkásság a tőke áldatlan erőszakoskodásait. Mikor a munkásságot az „éheztetés” sem puhította meg, a Reményikek és Spádák elmentek nagy Morvaországba. És utnak indítottak egy „század” munkást. A nagy nemzeti kormány égisze alatt idegenből inportáltak nyíltan, hatóságok segítségével.

Ön mit tett erre Főkapitány Ur? Kiadott egy rendeletet, mely valóban nevetséges és boszantó. A munkások még négyesével se merjenek sétálni az utcán. Ön arra vetemedett, hogy a munkást személyes szabadságában korlátozza a Spádák és Reményikek érdekében. Az intézkedés igazságtalan volt. Nem. Észszerűtlen volt. S a munkásság bár kínosan érintette őt a főkapitányi rendelet, higgadt magatartásra határozta el magát. Erről meggyőződhetett Főkapitány Ur; sem az embereinek, sem a morváknak haja szála sem görbült meg. Minek erőszakoskodtak volna? Minek tettek volna ki a testüket szuronyrak, golyózápornak? Pártjukon van az igazság és annak győznie kell.

De a csendőrök tegnap egy ősz munkást gyilkoltak le. Agyba-főbe verték, meghalt szegény. Itt van a baj Főkapitány Ur. Ez nem volt a munkaadók érdeke Főkapitány Ur. Sem a csendőrök sem az Ön emberei nem jártak el sem a társadalom, sem a munkaadók érdekében. Az Ön emberei egy Spáda, egy Reményik, egy Tyivorán hatalmi eszközeivé süllyedtek. Önt befonta Főkapitány Ur ez a néhány lelketlen ember. Mert nem a munkásság áll szemben a munkaadóosztállyal. Hazudik, a ki ezt állítja. Kolozsvárt vannak munkaadók, a kik felemelt bérrel dolgoztatnak. Miért nem adták meg a béremelést a Spádák és a többiek? Ha az emberséges Czakó megtudta adni, akkor a kulturállam embereinek arra kellett volna rávenni Reményikeket is, hogy adják meg. Mert a hatalmi kérdésből nem kockáztathatja egy-két ember a város békéjét, egy osztály nyugalmát, százak megélhetését! Azért nem volt helyes Főkapitány Ur az Ön álláspontja, azért lettek az Ön emberei egy néhány hatalmi tulkapásban szenvedő eszközeivé.

E pillanatban Önre, egyedül Önre nehezedik az egész felelősség. Minden csepp vér, melyet ki fognak ontani, az Ön lelkét fogja terhelni. Figyelmeztetni akarjuk, ne üljön fel néhány lelketlen munkaadó hatalmi őrzöngésének. Hogy nem a Spádák részén van az igazság, fényesen bizonyítja az, hogy vannak olyan mesterek, kik dolgoztatnak.

Főkapitány Ur ezen fatális helyzet urává Önt tette a véletlen. Öntől, egyedül Öntől függ, békés nyugalmat avagy vérfürdőt választ-e?

Általános sztrájk előtt.

Harc a végletekig!

Lesz-e békekötés?

A kolozsvári építőmunkások bérharcra a tegnapi napon olyan irányt vett, hogy könnyen végzetessé válhat. Mert a dolog ma úgy áll, ha a munkaadók ragaszkodnak ahhoz, hogy a morva munkásokat dolgoztassák a szurony alatt, úgy Kolozsvár népe általános sztrájk előtt áll. A párt felhívásából annyi elkeseredés és kétségbeesés zúdul a munkaadók és rendőrkapitány felé, hogy senki se tagadja e mozgalom forradalmi voltát. „Ki az utcára!” — ez a jakobinusok hangja. Ez már a végső kétségbeesés szava. „Alljatok készen a harcra!” — ez már harcot jelent életre-halálra!

Az „Előre” már tegnapi számában leírta, hogy a munkaadók egy része morva munkásokkal akarta pótolni a munkáshiányt. Állítólag kétszáz munkást szerződtek, a kik azonban kijelentették, hogy nem dolgoznak. Ez alatt brutális eset történt. A kőműves munkásság éljen a szociálisták! Éljen a nemzetközi szolidaritás! kiáltásokkal fogadta a morva munkások álláspontját. A csendőrség erre a tömeget széteszlásra akarta kényszeríteni és neki vágta a munkásságnak. Ember, ember hátán menekült. Így került Dán Péter ősz építőmunkás is a menekülők közzé. Az egyik csendőr puskaaggyal ütötte meg a szerencsétlen öreg embert. Dán eszméletlenül esett hanyat a kövezeten, vére pirosra festette a földet. Haldokolva vitték be a szakegyletbe, onnan pedig lakásába. Estére kimúlt a szerencsétlen. S meghalt az első áldozat.

Este felé a szakegyletek gyűléseket tartottak. A délutáni események hatása alatt álló munkásság javarésze azon volt, hogy kimondja az általános sztrájkot. A vezetőség tapintatos fellépéseinek köszönhető az, hogy ettől a munkások elállottak. A gyűlésen kimondták, hogyha a mai nap ismétlődne a rendőrségi brutálítások, úgy a munkásság csak az általános munkássztrájkot választhatja a megtorlás utjával.

A kolozsvári szociáldemokrata párt álláspontját legjobban jellemezhetjük úgy, ha kiragadunk egy néhány pontot a kibocsátott felhívásból:

„Terrorizmus, csendőrszurony, puskatús uralodik az utcán. Sáros esizmákkal rugdossák az uniformisba bujtatott bestiák a munkások szabadságát. Szuronyroham, lovattak: a gazemberek terrorizmusának eszközei,” — kezdi a felhívás.

„Villog a szurony! Dolgozik a puska Rendőrkardok fényes nyelvei puffognak a munkások mellén. Egy öreg, jómagával tehetetlen munkás esett áldozatul a csendőrök brutálításának. Csendőrszurony hatolt be egyik munkástársunk testébe.”

... A brutálítások minden percben megismétlődhetnek! Ezt meg kell torolni! Adott jelre ki az utcára!

Ma délelőtt stagnált a sztrájk kérdése. Várják a hatóság intézkedését. Munkásküldöttség ment a főkapitányhoz, mely arra kérte, hogy sztrájkját állithassanak fel a Reiter-kertben.

A főkapitány kijelentette, hogy „tekintettel a mostani izgatott állapotra és hangulatra, nem lesz módjában megadni az engedélyt”. A morva munkások ezalatt a rendőrségen vannak. Kolozsvári társaik segítik őket. Miután pénzüik és elemozsiájuk már elkelt, munkástársaik gyűjtik össze megtakarított filléreiket és azokkal támogatják a szerencsétlen becsapottakat. A rendőrségen még egy ideig azzal is igyekeztek reávenni a morvákat a munka megkezdésére, hogy fejenként 40 korona pénzbüntetéssel akarja őket sújtani és elakarja tolonczoltatni őket. A rendőrségi hatóságok azon a nézetben vannak, hogy a morvák szerződést szegtek meg és így ha kell karhatalommal fogják érvényesíteni a munkaadók „jogait”. Viszont a morvák azzal érvelnek, hogy őket a kolozsvári munkaadók egy része félrevezette, mert nem tudták, hogy Kolozsvárt a kőműveseket kizárták. Ez idő szerint a kőművesek és munkaadók közti harc abban esuesorodik ki, hogy a munkások az új munkarend respektálását követelik. Ehhez annál is inkább ragaszkodnak, mert némely munkaadók (pl. Czakó) elfogadták. Az új munkarendnek van azonban egy pontja, melyet semmiképpen sem akarnak Spádák acceptálni. Az új munkarend azt követeli, hogy csak szervezett munkásokat alkalmazzanak. Ugy áll a dolog, hogy a szervezett és nem szervezett munkások nem tudnak egymás mellett megférni. Élénken illusztrálja ezt a budapesti gázgyári sztrájk. Különben is a többség elvénél fogva is követelhetik a leghatározottabban a munkások, mert mindenfelé, így Kolozsvárt is többen vannak a szervezet munkások. Reméljük, hogy a főkapitánynak sikerülni fog Kolozsvárt egy általános sztrájk forrongásaitól megmenteni.

Lapzárta után arról értesülünk, hogy a hatóság elbocsájtotta a morva munkásokat. Ezek most a kőműves szakegyletben vannak, onnan a kőművescsoport költségén utaznak vissza Morvaországba. Nagyon örülünk, hogy ebben a kérdésben hatóságunk a józanság elvei szerint cselekedett. Mert így kívánja ezt a város érdeke.

Vér az utcán.

Verekedés a rendőrökkel.

Mesébe illő verekedést rendeztek ma reggel a szomszédos györgyfalvi legények, a kik a községi bíró vezetésével jöttek be Kolozsvárra a sorozásra. A verekedés színhelye a Petőfi-utca, a hol a bepálinkázott atyafiak szembe szállottak a poszton álló gyalogrendőrökkel. A rendőrök ugyanis nem akarták őket a Deák Ferencz-utcaán átengedni, hanem a rend és a csend biztosítása érdekében beszorították a mellékutcákba. E tapintatlan eljárás nagyon megbántotta a györgyfalvi legényeket, a kik mint verekedő hősök a botrány krónikaiban, mindegyre hirt hallatnak magukról. Különösen az fájt szegényeknek, hogy a rendőrök udvariatlanul megfosztják most őket attól a pazar élettől, hogy bennük, deli szép szál legényekben az utca népe gyönyörködhesse. Az összetűzés oly arányokat öltött, hogy a poszton álló rendőrnek segítséget kellett kérni a rendőrlaktanyából. A verekedő legények azonban egyáltalán nem ijedtek meg a rendőrök fellépésétől, sőt nyíltan sértegetni kezdték őket. Egy Kóka nevezetű gyalogrendőrt kövel megdobáltak, a mire a lovasrendőrök aztán kénytelenek voltak kardjukat használni. Attakot vezényeltek és egy pillanat alatt oly szörnyű kavardás támadt a Petőfi-utcaán, mint valami háboruban. A megtámadott rendőrök vágták, ütötték a györgyfalvi legényeket, a kik közül többen igen súlyos sérüléseket szenvedtek, fejükön és vállukon. A virtust azonban akkor se hagyták szegyenbe. A hatvan főnyi kisdud csapatot őrmester vezetésével alatt öt gyalogrendőr és tizenhárom

lovasrendőr fogta közre és csak nagy küzdelem után tudta dühüket lecsillapítani. Egyik legényt, a ki Salgó községi bírót azzal fenyegette, hogy „leégeti husát ha hazamegy”, letartóztatták és bevitték a rendőrségre. Kivüle még számos verekedőt fogtak el, mert tetteleg bántalmazták a rendőröket és felzavarták az utca nyugalalmát. A rendőrség a letartóztatott györgyfalvi legények ellen megindította a kihágási eljárást.

Polónyi — munkában.

Az éjjeli ügyész dolgozik.

— Távirati tudósítás. —

Sopronból jelentik, hogy az éjjeli ügyész a „Világosság” című lapot elkoboztatta. Alig térhetett napirendre e felett a közvélemény, már is újabb szégyenteljes tettről ad hirt a táviró.

Rózsahegyről jelentik, hogy az ügyész a „Katholika Noviny”-t elkoboztatta és a lap elleni izgatás miatt az eljárást elrendelte. És mindezt a „nagy szabadságszerető” parlament szó nélkül türi

Forradalom az utcán.

Meghalt egy kőműves.

Tegnap egy forradalmi jellegű összetűzés történt a sztrájkoló kőművesmunkások és a kivezényelt csendőrség között a Kossuth Lajos-utcában. A csendőri beavatkozást az oda sereglett néptömeg izgatott hangulata tette szükségessé. A sztrájkoló munkások a különben is népes utcán elvonuló idegen morva munkásokat lelkesen éljeneztek és a szociáldemokraták közismert jelszavaival buzdították a további ellenállásra. A csendőrség a néptömeget nyugalomra hívta fel és a rendőrség segédletével feloszlanni akarta a csoportosulást. Szerencsétlenségére oda került egy 70 éves kőműves munkás is, Dán Péter, a kit azután egyik csendőr a puskatásával életveszélyesen megdöfött. A súlyosan sérült ember belső sérüléseinek kivül agyrázkódást is szenvedett. A mentőorvosoknak kellett elvonulni az utca kövezetéről, előbb lakására azután a kórházba. A csendőrök által megsebesített öreg munkás ember az éj folyamán kiszüvedett. Holnap temetik a véres utcai harc immár csendes áldozatját. Végtisztessége igen impozánsnak ígérkezik. Temetésére kivonulnak Kolozsvár munkásai teljes számban és közadakozás útján gyönyörű koszorút helyeznek a gyászosan kimúlt Dán Péter ravatalára.

A szeparé titkai.

Mi történt az éjjel?

Kolozsvár egyik éjjeli mulatójában egy rendőri felügyelet alá helyezett tündér kifosztott egy ifju kereskedősegédet. A pikáns tolvajság úgy történt, hogy a fiatal ember, egy W. Sándor nevezetű kereskedősegéd tegnap este szórakozás céljából felkereste a Mezei-féle szállodát, ahol szobát bérelt magának az első emeleten. Nemsokára megérkezett a szorakoztató-társ, egy Camberland Karola nevezetű nőcske személyében, aki aztán a hajnali órákig pezsgőzött W. Sándorral. A hatodik üveg pezsgőnél W. Sándor egy száz koronással fizetett. A hamis Karola fizetés közben észre vette, hogy temérdek pénz fekszik az ifju ur tárcájában

és mint életrevaló demimond mindjárt kész tervet is szőtt a pénzeszsák lepumpolására. A gavallér Sándorkát mézes-mázos szavakkal mind jobban és jobban buzdította az ivásra, a ki nem is tudott ellenállani a bájos szíren esdekléseinek és ivott, miként a csap! Egyik üveg, a másik után került az asztalra és a tivornya vége az lett, hogy a fiatal embert a szép Karola, az angyali Karola kifosztotta. Összesen nyolcszáznyolcvan koronát lopott ki a pénztárcából Camberland Karola kisasszony, aki a ma reggeli gyorsvonattal már el is szökött Kolozsvárról. A meglöpött kereskedősegéd csak vonat indulás után ébredt a riasztó valóra, mikor a hűtlenné vált tündére ki tudja merre járt. Nyomban jelentést tett a rendőrségnél, mely a szélrózsa minden irányában táviratozott a tolvaj szép leány letartóztatása végett.

A hatóság Buffaló ellen.

Levették a plakátokat.

Különös szenzáció teszi nevezetessé a mai napot. A rendőrök felsőbb utasításra sorra bejárták Kolozsvár összes üzleteit és Buffaló Bill kirakatba helyezett hirdetéseit egytől-egyig elkobozták. Terünk most nem engedi, hogy a plakátoknak elkobzási ügyével körülményesebben foglalkozzunk. Csupán annyit jelzünk, hogy ennek a maga nemében páratlan és felette igazságtalan hatósági intézkedésnek úgy, miként a Buffaló ellen intézett hirlapi támadásoknak is kizárólag egy közönséges zsebkérdés volt közvetlen előidézője.

Néphivatal nép nélkül.

Ankét a városházán.

Megvan a néphivatal, de — nép nélkül. Igaz, hogy Mihály József előadó urnak folyton emlegette a néphivatalt, mégis hivatalosan Kolozsvárt „Ingyenes Jogvédő-Egyesület” alapítottak. Nagyszabású társadalmi „intézet” pártoló és alapító tagokkal, amelyben csak jogvégezett állampolgárok fognak működni. Céljáról nem kell beszélnünk, neve azt elárulja. *Ingyen ad jogvédelmet annak, aki szegény.* Szóval mindenkinnek, aki szegénységét hivatalosan igazolja, bizonyítja. Sőt bárkinnek, de csak akkor, ha a jogvédelem sürgős. Hogy mikor sürgős, azt az ügyeletes fogja mindig eldönteni. Különben is erről nagy volt a vita. Némelyek azt mondták, hogy így a vagyonosok becsapják az „egyesületet”, mások ismét azon az állásponton voltak, hogy a védelem sürgős volta legyen mindig az irányadó. Szerencse, a józan belátás győzött: bárki kap sürgősen jogi védelmet. Nem mondjuk kissé veszélyeztetni ez a pont az ügyvédi klienturát, de csak egyetlen egy — esetben. Mert mihelyt a sürgős védelem megadatott, az illető már ugyanis kliense lett a szerencsés ügyeletesnek.

Nagy volt a vitakozás a felett, hogy kik legyenek a működő tagok? Akárki vagy csak csak jogvégezett. Győzött a szeparatistikus nézet és a szentencia kimondatott, hogy csak „jogban és államtudományokban járatos perszonák, még pedig tudorok” lehetnek működő tagok. *Igy azután megesett, hogy még az is ki-*

esett a fungáló tagok közül, a ki magának arrogálja a kezdeményezés dicsőségét. A történelmi hűség kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy a megszűnt „Or” egyik munkatársa és Fekete Nagy Béla polgármester-helyettes pendítették meg Kolozsvárt a néphivatal kérdésén. Bizonyítja ezt az, hogy Fekete Nagy Béla ritkán, de okosan szól közbe.

Hatalmas szőrszálhasogatás indult meg annál a szervezeti kérdésnél, ki képviselje az egyesületet? Ki járjon el az egyesületet érdeklő jogügyekben, jogeselekményekben — formulázza a polgármester. A szőrszálhasogatásokat a tegnap folytonosan ellenzékieskedő Weisz József kezdi. „Nincs semmi értelme, ha disztigválunk, mert jogügylet és jogeselekmény közt a törvények nem tesznek különbséget. Erre a fejemet teszem.” S mindig okosan beszélő Fischer Róbert mindjárt fejt akarja. „Maga a csödtörvény tesz különbséget — kiáltja Weisz felé. S erre rákezdi az egész gyülekezet a példázást. Hála a „polgármesteri” csengőnek, nagynehezen esend lesz.

A kizárás kérdése meg igazán veszedelmes téma volt. Hol zárjanak ki olyan egyént, a ki nem méltó az „Egyesület”-hez? Kik zárják ki? Milyen szótöbbséggel? Van-e, legyen-e, fellebbezés? A tervezet szerint tiz tagnak kell megtennie a kizárási indítványt. Néma esend lett... A jó fiskálisok mindannyian arra gondoltak, nincs-e tiz konkurens ellenségük? Szó esett arról is, van-e fellebbezés a választmánytól kizárás kérdésében a közgyűléshez? Azt hittük, hogy szó nélkül megadják a jogot tiz ember esetleg elfogult ítélete ellen fellebbezni? A polgármesteri vélemény fogadták el. „Mert ugy sem megy az illető közgyűlés elé: a kit a választmány kizárt. Kampec már annak amugy is”... érvelt a lordmajor.

Vitatkoztak még azon is, hogy csak kolozsvári vagy kolozsmegyei szegény veheti igénybe az ingyenes jogvédelmet. Egyszerre csak itt szó esett a népről, felbukkant a munkás. Nemes tanácsos igazán humánus volt. Igazolta példájával, ha pl. Zemplénből jó egy munkás és az egyesülethez fordul segítségért, mi lesz? — Ne fájjon a nemes Egyesületnek feje a munkás miatt, mert az bizony nem a „jog”-védő egyesületbe megy, hanem siet a — szakszervezetbe, ha baja van. Tehát kolozsvári „hivatalosan igazolt” szegények fel az ingyenes jogvédő egyesületbe!

... Dr. Mihály József már néhány nap múlva be akarja „állítani” a hivatalt.

KISEMBEREK BAJAI.

Akik nem dolgozhatnak.

Egy üzlet mizériái.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Panaszos sorokkal lépünk a nyilvánosság elé, mert saját hibánkon kívül oly nehéz helyzetbe kerültünk, hogy nem tudunk magunkon másként segíteni. Pataki Béla Unio-utcai cipésmester segédjei vagyunk, akik már harmadnapja beszüntették a munkát, mert nincs mit dolgoznunk. A mesterünk csak annyi munkát tud kezünk alá adni, hogy a folytonos vesztegléssel és az újabb munkára való várakozással hetenként két-három napot kénytelenek vagyunk elveszíteni. Épen ezért arra kérjük Szerkesztő urat, mint a munkás népi igazi barátját, sziveskedjék az „Előre” mai számában felhívni Pataki cipésmestert, hogy kilenc segéd helyett inkább csak ötöt-hatot alkalmazzon üzletében, avagy vállaljon több munkát, hogy mindnyájunknak jusson egy-egy falattal több kenyér. Ha pedig nem tudná kívánságunkat teljesíteni, adja ki munkakönyvünket és fogadjon más munkásokat, akik nem békétlenkednek a munkahiány miatt.

Kilenc cipészegéd.
Pataki üzletéből.

Véres pásztoróra.

Vizsgálat a hadnagy ellen.

(Saját tudósítónktól.)

Orejkovics rendőrkapitány véres esete még mindig foglalkoztatja az itteni társadalmat. A gyilkos Fülöp hadnagyot és a hűtlen asszonyt a hadbíró ma kihallgatta és helyszíni szemlét vett fel. A sebesült rendőrkapitány állapota még mindig aggasztó. Egy újságíró meglátogatta a kórházban, de nem tudott vele érintkezni, mert a szerencsétlent nagyfokú sebláz gyötri és minden ruhadarabot letép magáról. Folyton felugrik fekélyéről majd nejét fenyegeti a történetekért és ezeket a szavakat kiabálja a semmiségbe: — Oh Irma, Irma! mit tettél velem?! Takarodj ki a házamból! Ne lássalak soha többé!

Srőfolják az adókat. Altalános a vélemény, hogy a kormány a súlyos pénzügyi helyzeten a szesz és petroleum monopólium behozatalával segít. Legközelebb törvényjavaslatot nyújtanak be.

ORSZÁGGYÜLÉS.

(Telefonjelentés.)

A képviselőházban ma nagyobb érdeklődés mutatkozott. A folyosókon Bánffy tegnapi beszédjéről esett sok szó. Különösen beszédének azon pontjáról folyt a vita, melyben Bánffy behozta, hogy ő annak idején szegedi levelében sokkal többet ígért, mint a mennyit a koalíciós kormány megvalósított. Szegedi levelében a 9-es bizottság javaslatát követelte megvalósítani, a kormány meg sem tett, mert ezt a kérdést kikapcsolta. A kereskedelmi szerződésekre szegedi levelében azt mondta, hogy el kell fogadni azokat, de biztosítékokat kell teremteni az 1917. évben felállítandó önálló vámterülethez. Pártja őt ezért elhagyta és a „honfő” kormány mégis csak elfogadta a szerződéseket. A folyosókon azt hitték, hogy a nemzetiségiek válaszolni fognak Bánffynak, azonban a felirati vita véget ért, mert Ballagi már a zárszó jogával élt mai felszólalásában.

Az ülés tiz orakor kezdődött. Elnök Justh Gyula. A jegyzőkönyv hitelesítése után beterjesztette Wekerle miniszterelnök a kvótabizottság jelentéseit. Kossuth néhány helyi érdekű vasut koncessziójára vonatkozó törvényjavaslatokat nyújtott be. Hoitsy Pál beterjesztette a pénzügyi bizottság jelentését, a Svájccal kötött kereskedelmi szerződést és az 1906-ik évi költségvetési törvényjavaslatot. Mérey a bíráló bizottság jelentéseit terjesztette be, melyekben néhány képviselő mandátuma van igazolva.

Következett a napirend a felirati javaslat tárgyalása. Ballagi Áladár szólalt fel, a ki a zárszó jogával élt. „Reflektálni kívánok a kisebbség felirati javaslatára. Az idő rövidsége miatt azonban csak általánosságban. A kisebbségi felirat helytelen álláspontja abban kulminálódik, hogy tagadja a magyar faj szupremációját Magyarországon. A magyar földet magyar fegyver szerezte, a Duna partjain a magyar leverte a különböző népeket. De a magyar faj nem élt a hódító jogával, nem vert rabláncokat a legyőzöttek karjaira, hanem szabadságot biztosított minden népnek. Lelkiismereti szabadságát egy nemzetiségnek sem korlátozta, mit legfényesebben maguk a románok kulturájukkal igazolnak, bizonyítanak. Azután párhuzamot von a magyar és oroszországi állapotok közt, »Sehol a világon nem látjuk azt, hogy a nemzetiségek annyi jogot követeljenek, mint Magyarországon« — folytatja Ballagi. Azután felhívja a nemzetiségieket, hogy ne csak panaszkodjanak, de cáfoljanak is. Tényekkel állunk szembe, azokat csak tényekkel lehet lerombolni, megcáfolni. Az ülés folyik.

UTOLSÓ ÓRÁBAN.

Fővárosi tudósítónk távirati és telefonjelentése.

Tűzvész Szevillában.

Budapest, 1906. július 11. (Saj. tud.) Óriási tűzvész dühöng Szevillában. A polgári kormányzó palotája lángokban áll, a melyek átcsaptak a szomszédos levéltár épületére is. A rendőrségi épületek és a Szent-Pál templom már teljesen leégett. Nyolc ember a tűzben odaveszett. A sebesültek száma több mint háromszáz.

A „Fekete Liga” dolgozik.

Budapest, július 11. (Saját tud.) Pétervárról jelentik, hogy a forradalmárok letérésére alakult »Fekete Liga« erősen szervezkedik. Követeli a дума feloszlatását. Elhatározták azt is, hogy egy kijelölt napon lefoglalják a liberális lapok nyomdáját és kiáltványokat intéznek a néphez.

Parasztlázadás Galiciában.

Budapest, 1906. július 11. (Saj. tud.) Galiciát véres parasztlázadás tartja izgalomban. A mezei munkások védelmére katonaságokat küldöttek, de a nép a bujtogatók által félrevezetve a katonák ellen támadt. A katonás sortűzet adtak. Az útközetnek számos halottja és sebesültje van.

Rónai mulató, Biasini Szálloda

Fedett helyiség! Eső ellen teljesen védve!

MA és mindennap Ujdonság!! Ujdonság!!

Rosenkrantz Mundi a nászúton.

Kacagató bohózat.

SZEMÉLYEK:

Rosenkrantz	} nászutasok	Jaulus.
Malvina, a felesége		Dóri.
Jóska, főpincér		Grünau.
Mari, szobaleány		Hajnal.
Hétes		Herber.
Schwartz, borvigéc		Göndör.
Klein, ügynök		Kováts.
Madame Mayer		Csillag.

Még csak rövid ideig!!

THE WILLIAMS

néger ének és táncok.

Az összes szerződött tagok föllépte.

115 Francia zenekar. 12—

Belépti díj 1 kor. — Kezdeté fél 9 órakor. Szigoru családi műsor.

Mayyar konyha és tisztán kezelt borok. Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség kegyes pártfogásáért esedeznek

Rónai János, Jaulus és Göndör,
igazg. tulajdonos. művezetők.

A Sétatéri Kioszkban

MA, és a következő napokon Magyarország legkiválóbb szalonzenekara

Földesi Szerén k. a.

hegedű-művész, n.

Szabó Irén urhölgy

zongora-művész, n. 12 tagu zenekara,

Goldmann A. karnagy

közreműködésével

hangversenyez.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik kiváló tisztelettel

Gárdonyi Imre Szabó Sándor

tulajdonos 116 9— igazgató.

Szabad bemenet.

Felelős szerkesztő: Dr. Partos Kornél.

Kiadja: A Szerkesztőség.

Herskovits

cégnél a főtéren

109 9—*

Gyönyörű szép angol zefirek . 65 kr.
 Szepes-iglói honi cérna-zefirek 39 „
 Mosó barezsek pongyolákra . . 19 „
 120 széles remek szép Grenadi-
 nek krém, fekete, Tegethoff
 és minden egyéb szín . . . 115 „

Halló!

Ki beszél?

Mezey Mihály

11 vendéglős 1—4

Hunyadi-tér 2. sz. alatt.

Van szerencsém a n. é. közönség
 becses tudomására hozni, hogy
 üzletemben máától kezdve kitűnő

Dréher-féle poharas sör
 kapható, úgyszintén kitűnő

villás reggeli is.

Ebédre és vacsorára

előfizetőket is elfogadok havi
 44 koronáért.

Ugyszintén becses figyelmébe ajánlom
 jó magyar konyhám és tisztán
 kezelt jó boraimat.

Becsés pártfogását kéri tisztelettel
MEZEY MIHÁLY, vendéglős.

*

Különlegességek kész női aljakban.

*

Dús választék kész női bluzokban.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy **fehérnemű, vá-**
szon, damaszt és kézmű-áru nagy
raktáramat kibővítettem a legújabb kész
női aljak, kész
Costümök, bluzok, női, leány és gyermek
felöltőkkel, melyeket a legizlésebb és legele-
 gánsabb kivitelben, dús választékban a **legolesőbb**
szabott árak mellett bocsájtom a n. é. vevő
 közönség rendelkezésére.

Szives pártfogásért esdve vagyok teljes tisztelettel

ADLER A. ADOLF

Kossuth Lajos-utca 10. 5 12—50

*

Nagy raktár női, leány és gyermek felöltőkben.

*

Magnás-kávékeverék

5 kg. bérmentve 19 kor.

A leghiresebb kávéfajokból
 összeállítva.

Elismert legjobb és leg-
 zamatosabb kávékeverék.

Óránként friss pörkölés!

8 Telefon 475 sz. 11

Alapított 1887-ben.

SÁMSON IZSÁK

uri és női cipész 112 4—5

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 2. szám.

Ajánlja saját műhelyében, a leggondosabb felügyelet mellett
 készült tartós és főképen komótviseletű, finom munkájú

cipőit érzékeny, beteg vagy
 hibás lábakra is.

Mindenféle színű finom **báli cipők.**
 bőr, selyem, lakk

Egy használt cipő beküldése, vagy a lábnak papirosra való leraj-
 zolása után (vidékre is) dolgozik gyorsan, szolid kivitelben,
 izlésesen.

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvár, szerdán 1906. évi július hó 11-én,

FEDÁK SÁRI bucsuföllépésével:

A bolygó görög.

Operette 3 felvonásban. Irta: Pászor Árpád.
 Zenéjét: Buttykai Ákos.

I. felvonás: **Nauzika.** — II. felvonás: **Circe.**
 — III. felvonás: **Penelope.**

SZEREPLŐK:

Ulisszes, Ithaka királya	— —	Király E.
Alkinousz, Széria királya	— —	Dezséri Gy.
Nauzika	) — — — —	
Circe	) — — — —	Fedák Sári
Penelope	) — — — —	
Euriakosz, Nauzika vőlegénye	— —	Rubos Á.
Demodokosz, a logika tanára	— —	Mátray K.
Pallasz Aténe	— — — —	V. Káldy M.
Antinousz	) — — — —	Hetényi E.
Eurimakhosz	) Penelope kérője	Makray D.

Kezdeté 7 órakor, vége 10-kor.

Telefon szám 364.

Nyomatott Ajtai K. Albert könyvnyomdájában Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Telefon szám 364.

Dolcsó pénzt! 3 $\frac{1}{2}$, 4, 4 $\frac{1}{2}$ alapon

házakra és földekre, az érték 70—85%-ig levonás nélkül — kész-
 pénzben, földbirtoknál minden előleges költség nélkül — gyorsan
 és pontosan adunk, — kérjük tekkönyvi és birtokví beküldését
 — lehetőleg rövid uton, mivel a rengeteg ügyeinkre való tekin-
 tettel, később előjegyzést nem fogadhatunk el. 113 8—30

Személyi hitelt nyújtunk kereskedőknek, iparosoknak és
 minden rendes foglalkozásúaknak, meg-
 felelő biztosíték esetén kezes nélkül is.

Mindenki azonban, ha kölcsönt óhajt felvenni, nagyon helyesen ese-
 lekszi, ha előbb egy levélben kérdést tesz nálunk, — melyre mi megadjuk a
 teljes utasítást és ha ezt teljesen jónak találja, csak akkor forduljon kérelmé-
 vel — mert ekkor már bizonyosra megy.

Veszünk használt mezőgazdasági gépeket, esetleg újjal kicseréljük, előleget adunk értékpapírokra
 és sorsjegyekre.

Pontos címünk: **Országos Hitelforgalmi Intézet Igazgatósága.**
Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. szám.

— Képviselőket fix fizetéssel alkalmazunk. —

15 éves fiúk jó fizetéssel fölvetetnek e lap kiadóhivatalában.

Családi könyvtárak berendeztetnek.

Az összes magyar és külföldi
 irodalom nagyszabású művei

csekély havi részletfizetés

mellett megrendelhetők

RADICS SÁNDOR

könyvkereskedésében

KOLOZSVÁRT,

Szentegyház-u. 1. Mátyás király-tér sarok.

Könyvek fél árért kaphatók.

Ugyanott régi könyvek, okmányok,
 egyes jobb művek és könyvtárak a leg-
 magasabb árért megvételnek. 101 16—*

Hatóságilag engedélyezett végkiárúsítás.

Schéfer András

férfi szabó és divatáru üzlete, Kolozsvárt,

— Mátyás király-tér 8. sz. a. —

■ ■ ■ Állandó gyengélkedés miatt, kényszer-
 ritve vagyok 30 év óta fennálló üzlet-
 temmel föltagyni. — Rendkívüli ked-
 vező alkalom nyílik tehát a n. érdemű
 közönségnek jó hírnevű üzletemben
 raktáron levő hazai és angol szövetek
 és hozzávalók, férfi divat áruk, u. m.
 kalapok, nyakkendőök, ingek, gallérok
 és kiegészítők, kiegészítő es ing-gombok, ha-
 risnyák, utazó plaidok, takarók, sétatá-
 pálcák, szivar- és pénzestárcák, stb. igen
 olcsó árban beszerezni, mert érdekem-
 ben áll az áruktól mielőbb szabadulni. ■ ■ ■

A n. é. vevő közönség sziveskedjék üzletem
 meglátogatása által a mondottokról sze-
 114 mélyesen meggyőződni. 9—10